

ข้อตกลงการค้าเสรี (FTA)

การจัดทำข้อตกลงการค้าเสรี หรือ Free Trade Agreement (FTA) ระหว่างไทยกับประเทศต่างๆ ในช่วงที่ผ่านมา เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทยเช่นกัน โดยส่วนมากไทยจะได้รับผลประโยชน์จากการลดภาษีจากประเทศคู่เจรจา ในขณะที่เดียวกันไทยก็จำเป็นต้องลดอากรขาเข้าให้ประเทศคู่เจรจาเช่นกัน นอกจากนี้ ในบางกรณีจะมีการเจรจาเพื่อสร้างความร่วมมือด้านการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีระหว่างประเทศระหว่างกันเพิ่มเติมอีกด้วย

อุปสรรคอันหนึ่งในการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำข้อตกลงแบบทวิภาคีคือ การกำหนดกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (Rules of Origin: ROO) ซึ่งมีขึ้นเพื่อระบุประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิดของสินค้านั้นๆ เนื่องจากสินค้าอุตสาหกรรมมีการใช้วัตถุดิบและชิ้นส่วนนำเข้าจากหลายประเทศ ในกรณีของผลิตภัณฑ์ยางงานศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2547) ชี้ว่า สินค้าในกลุ่มถุงมือยาง (HS 401519) สามารถผ่านเกณฑ์กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่ระบุไว้ในข้อตกลงทวิภาคี ไทย-ออสเตรเลีย

ข้อตกลงการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

การลงนามความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น มีขึ้นเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นไป สำหรับสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์ยางญี่ปุ่นจะลดภาษีนำเข้าเป็นศูนย์ทันทีที่ข้อตกลงมีผลบังคับใช้ ส่วนไทยจะทยอยลดภาษีให้เหลือร้อยละ 0 ภายในปี 2560

ข้อตกลงการค้าเสรีไทย-อาเซียน (AFTA)

ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ ประกอบด้วย บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และประเทศสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ ประกอบด้วย เวียดนาม ลาว พม่า กัมพูชา โดย ประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ จะลดภาษีนำเข้าให้เหลืออัตราร้อยละ 0-5 ภายในปี 2546 และจะเป็น 0 ในปี 2553 ส่วนประเทศสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ จะลดภาษีเหลืออัตราร้อยละ 0-5 โดยเวียดนาม ในปี 2549 ลาวและพม่า ในปี 2551 กัมพูชา ในปี 2553 และจะลดให้เป็น 0 ภายในปี 2558

ปัจจุบัน ภาษีของสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์ยางส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่างร้อยละ 0-5 ขึ้นอยู่ข้อกำหนดของประเทศคู่ค้า เช่น ในปี 2549 กรณีของประเทศมาเลเซีย ภาษีของสินค้าส่วนมากลดลงเหลือร้อยละ 0 แล้ว ยกเว้น กลุ่มสายพานลำเลียง (HS 4010) ที่ยังคงเก็บภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 5 ส่วนประเทศอินโดนีเซีย อัตราภาษีของผลิตภัณฑ์ยางส่วนใหญ่ ยังคงเป็นร้อยละ 5 ด้านสิงคโปร์ลดภาษีทุกรายการเป็นร้อยละ 0 แล้ว เป็นต้น

ข้อตกลงการค้าเสรีไทย-จีนในกรอบอาเซียน-จีน

ข้อตกลงเขตการค้าเสรี เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2545 ผู้นำอาเซียนและจีนได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะเจรจา อาเซียน-จีน (Trade Negotiation Committee: TNC) เพื่อจัดทำกรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน สำหรับประเทศไทย ผู้นำไทยและจีนได้เห็นชอบให้ไทยกับจีนเริ่มลดภาษีระหว่างกันในสินค้าเกษตรพิกัด 07-08 (ผัก และผลไม้) ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2003 ภายใต้กรอบ Early Harvest อาเซียน-จีน หรือ 3 เดือนก่อนประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ

สินค้าหลักที่ไทยส่งไปจีนได้แก่ ยางธรรมชาติ (HS 4001) ยางผสม (HS 4005) และยางนอกชนิดอัดลมอื่นๆ (HS 4011) ตามข้อตกลงประเทศจีน จะลดอัตราภาษีศุลกากรจากเดิม ที่เคยกำหนดไว้ร้อยละ 3 - 25 จะมีการปรับเหลือร้อยละศูนย์ตามกรอบสินค้าปกติ สินค้ายืดหยุ่น สินค้าอ่อนไหว และสินค้าอ่อนไหวสูง มีข้อที่น่าสังเกตว่า จีนไม่ได้ลดภาษีในกลุ่มสินค้ายางธรรมชาติ ซึ่งไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของจีน ส่วนยางผสม ไทยได้ประโยชน์ เนื่องจากจัดอยู่ในกรอบสินค้าปกติ ในกรณียางนอกชนิดอัดลมอื่นๆนั้น แต่เดิมภาษีอยู่ระหว่างร้อยละ 13 - 25 จะมีการปรับลดลงตามกรอบสินค้ายืดหยุ่นหรือตามกรอบสินค้าต่างตอบแทนแล้วแต่รายการสินค้า (ดูตารางที่ 1)

ผลการเจรจาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย กำหนดให้ยางยานพาหนะ (HS 4011-4013) เป็นสินค้าอ่อนไหวของไทย ซึ่งจะให้คงภาษีไว้ในอัตราเดิมได้จนถึงปี 2555 จากนั้นให้ลดเหลือร้อยละ 20 และสุดท้ายให้ลดเหลือร้อยละ 5 ภายในปี 2561 ส่วนสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์ยางรายการอื่นนอกเหนือจากนี้ จัดเป็นสินค้าปกติ ให้ทยอยลดภาษีเริ่มลดภาษีตั้งแต่วันที่ 20 กรกฎาคม 2548 จนเหลือร้อยละ 0 ภายในปี 2553 (ดูรายละเอียดในตารางที่ 2)

ข้อตกลงดังกล่าว น่าจะมีผลไทยได้ประโยชน์ในการส่งออกไปจีนได้สูงขึ้น ในสินค้ากลุ่มยางนอกชนิดอัดลม ที่เป็นของใหม่ (HS 4011) เนื่องจากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นคู่แข่งรายใหญ่ของไทยในตลาดจีน ไม่ได้สิทธิประโยชน์ดังกล่าว ส่วนกลุ่มยางผสมชนิดอันวันแคโนซ์ (HS 4005) ไทยเป็นผู้นำในตลาดจีน โดยมีคู่แข่งสำคัญคือ เวียดนาม และมาเลเซีย ตามข้อตกลงดังกล่าว น่าจะทำให้ไทยได้ประโยชน์ จากการลดภาษีลดตามกรอบสินค้าปกติ

ตารางที่ 1 อัตราภาษีศุลกากร ของจีน ในกลุ่มสินค้ายางและผลิตภัณฑ์ยาง

พิกัดศุลกากร	รายละเอียดสินค้า	อัตราภาษี	ประเภทสินค้า	อัตราตามกรอบ
4001	ยางธรรมชาติ	20	อ่อนไหวสูง	อ่อนไหวสูง
4002	ยางสังเคราะห์	3 – 7.5	ปกติ/อ่อนไหว	ปกติ/อ่อนไหว
4005	ยางผสม	8	ปกติ	ปกติ
4007	ด้าย ด้ายชนิดคอร์ด	14	ปกติ	ปกติ
4011	ยางนอกอัดลม ใหม่	12.9 – 25	ปกติ/ยืดหยุ่น	อ่อนไหว/ยืดหยุ่น
401110	ยางใช้กับรถยนต์นั่ง	12.9	ปกติ	ต่างตอบแทน
401120	ยางใช้กับรถบรรทุก	12.9	ปกติ	ต่างตอบแทน
401140	ยางรถจักรยานยนต์	15	ปกติ	ต่างตอบแทน
401199	ยางอื่นๆ	25	ยืดหยุ่น	ยืดหยุ่น

ที่มา: UNCTAD อ้างใน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ (2548) หน้า 7-22

ตารางที่ 2 อัตราภาษีศุลกากร ของไทย ในกลุ่มสินค้ายางและผลิตภัณฑ์ยาง

พิกัดศุลกากร	รายละเอียดสินค้า	อัตราภาษีเก็บจริง	ประเภทสินค้า	อัตราตามกรอบ
4002	ยางสังเคราะห์	10 – 20	ปกติ	ปกติ/ต่างตอบแทน
4011	ยางนอกอัดลม ใหม่	20 – 30	อ่อนไหว	อ่อนไหว
4010	สายพานลำเลียง	30	ปกติ	ปกติ
4013	ยางใน	30	ปกติ	ปกติ
4016	ของอื่นๆทำด้วยยาง	0 - 30	ปกติ	ปกติ

ที่มา: กรมศุลกากร อ้างใน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ (2548) หน้า 7-24